

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

«Τὸ ἀποράσια, κύριε Φρένι, καὶ φεύγω στὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἑβδομάδος γιὰ τὴς Κίνγκες καὶ γιὰ τὰ νησιά 'Υέρο. Ἡ μητέρα μου θὰ μὲ συνοδεύσῃ. Ἐλπίζω πὸς ἐνωμεταῖν δὲν θὰ μετράτε πειὰ τὴς ἐπισκέψεως σας στὸν πύργο. Σκέπτομαι πάντα τὸ ἀπόγευμά μας τῆς περασμένης Κυριακῆς. Ἄς κάνουμε, ἂν θέλετε, προμήθεια ἀναμνηστικῶν γιὰ τὸν καιρὸ τοῦ χωριανοῦ».

Μπορούσα ν' ἀνηθῶ; Οὔτε τὸ ἐπιχείρησα γὰν. Ὡς τὸ τέλος, αὐτῆς τῆς ἑβδομάδος δὲν ἄφησα οὔτε μιά μέρα, ποὺ νὰ μὴν πάω στὸν πύργο. Πήγαινα λίγο μετὰ τὸ μεσημέρι ν' ἐφευγα μόλις νύχτονε... Αὐτῆς ἡ τρεῖς τέσσαρες ὄρες ποὺ περνοῦσαμε μαζὺ κυλούσαν μὲ μεγάλη βραδύτητα. Δὲν μιλοῦσαμε σχεδόν, τὰ λόγια μὰς ἐφεγγαν. Ἡ θλίψη τοῦ χωριοῦ, ποὺ φαίνεται, μὰς ἔβριγε τὸ λαγόνγι καὶ τὸν δυό μας... Περνοῦσαν ἀργὰ αὐτῆς ἡ τελευταῖες ὄρες ποὺ εἴμαστε μαζὺ... Μοῦ ἦσαν σχεδὸν ὀδυνηρῆς... καὶ ὅμως θὰ ἤθελα νὰ μὴν τελειώσουν ποτὲ καὶ, ὅταν ξαναγυρῶσι στὸ Πλοῦι, συλλογιζόμενον μὲ τρόμο διὰ ἐμεῖς ἔνα ἄξιμα μέρος τοῦ θησαυροῦ μου.

Τὸ Σάββατο — ἡ ἡμέρα ποὺ εἶχαν ὀρίσει γιὰ τὴν ἀναχώρησίν τους — ἡ ὑπόληψή μου ἡ μητέρα τῆς — ἔφτασε. Θὰ εἶπαν στίς ἐννεὰ τὸ βράδυ, τὸ τραῖν τῆς Ρουέννης καὶ θάφταναν στίς ἔντεκα στὸ Παριῖ.

Ἐξείνη τὴν ἡμέρα πῆγα πολὺ νωρὶς στὸν λόφο. Ἡ Βαλεντίνη μ' ἔβαλε νὰ τῆς ὑποσχέθῃ διὰ δὲν θὰ τὴν συνοδεύω στὸ σταθμὸ.

— Ἄν μὲ συνοδεύατε, δὲν θὰ εἶχα πειὰ τὸ θάρος νὰ φύγω, ποὺ εἶπε. Αὐτῆς ἡ τελευταῖες μέρες ποὺ ἀφαίρασι τὴς δυνάμεις μου...

Ἐλεγε τὴν ἀλήθεια. Τώρα φαίνονται πραγματικὰ σὰν ἀρρωστὴ, ἢ τὰν κατάλοιπον, εἶχε τὰ μάγουλά της βαθυκόκκινα καὶ τὰ μάτια της ἔλαμπαν πολὺ. Σαντόμενα τὴν ἐπιοσεφί μου, γιατί ὑπέφερα φορτὰ! Θυμῆμαι διὰ τὴ στιγμὴ ποὺ χωρὶζόμεστε, στήν πόρτα τῆς βιβλιοθήκης, πῆρα νὰ περνοῦμε χέρια της καὶ τὰσφιζα ἐπὶ πολλὴ ὥρα στὰ μάτια μου, σὰν νὰθελα νὰ συγκρατήσω τὰ δάκρυα μου... Κι ἐξείνη ποὺ ἔλεγε μὲ ληισμὸς στὴ φωνή της:

— Μὴν εἶστε θλιμμένοι!... Ἔθλω νὰ μὴν εἶστε θλιμμένοι.

1

Ὁ μήνας τῆς αἰσθηματικῆς μου ζωῆς ἔτρεξε ἕνα διάστημα γαλήνεια θλίψεως καὶ ἀπολυτρώσεως. Ἡ μόνοςίς βέβαια καὶ ἡ ἑλλειψίς κάθε φιλίας ἔτρεπε νὰ μὲ γάνουν νὰ ὑποφέρω. Μὰ ἐγὼ ὑπέφερα γιατί εἶχα ἀγάπησῃ τὴ Βαλεντίνη περισσότερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μου καὶ ἕνας τέτοιος πόνος εἶνε χωρίς πόνον.

Γιὰ πρώτη φορὰ, ἀπὸ τότε ποὺ εἶχα ξαναγυρῶσι στὸ Πλοῦι, ἐξελαιζόμενον γιὰ τὰ περασμένα. Ἐνοιῶθα ποὺ γινόμουν καλύτερος, ἐνοιῶθα τὸ πνεῦμά μου νὰ ἐξαγνίζεται καὶ τὴ θλίψι μου νὰ σταθεροποιεῖται... Αὐτὸ τὸ θεῖο φεῖο, ἡ ἐλπίδα, ἔφραζε καινούργιες ρίζες στήν καρδιά μου.

Λάβαινα ταχτικά ἐπιστολές ἀπὸ τὴ Βαλεντίνη ποὺ ἔδειχναν ποὺ μὲ θυμῶταν πάντοτε καὶ ποὺ ὁ χωριοῦ δὲν εἶχε θελώσει τὴς ἀναμνήσεως τῆς ξενιτείας. Μὲ βεβαίονε ποὺ ἀπὸ βδομάδα σὲ βδομάδα ἡ ὄψια της βελτιωνόταν. Μὰ ἡ ἐπιστολῆς τῆς εἶχαν κάποια στενωχόρια, ἕνα συγκρατημὸν σ' ἐκμυστηρεσίσεις, ποὺ τὸν ἤξερα καλά γιὰ τὸν δοκίμαζα κι' ἐγὼ ὅταν ἔγραφα. Μιλόντας εἶσι ἀπὸ μακρὰ, χωρίς νὰ βλέπομαστε, μὰς φαίνονταν διὰ μὰς ἄουγα.

Αὐτῆς ἡ ἐπιστολῆς ἦσαν τὰ μόνα γεγονότα τῆς μοναξιάς μου μαζὺ μὲ μερικὰ μπιλλέτα τοῦ Ὁ Κένι, στὰ ὁποῖα δὲν γινότανε καθόλου λόγος γιὰ τὴς κουβέντες ποὺ εἶχαμε κάνει στὸ Πλοῦι. Μιλετοῦσα μὲ τὴν ἀνεσί μου καὶ τὰ μὲν κατὰ δὲ. Κάθε λέξι τους ἀποτελοῦσε γιὰ μένα θέμα μακρινῶν ὄνειρο-πολήσεων. Τὸ διάβασμα, μερικὸ

περιττωτὴ συνομιλίαις μου μὲ τοὺς κολλήγους μου ἀπασχολοῦσαν ἐπὶ ὀλοῖτες ὄρες μου. Γενικά, ἦμουν θλιμμένοι, μὰ δὲν φοβόμουν πιά τὴν πλῆξι.

Ὁ Νοέμβριος κι' ὁ Δεκέμβριος: πέρασαν εἶσι, βροχεροὶ καὶ γλυκοὶ. Ἐπειτα, ὁ καινούργιος χρόνος γεννήθηκε μέσα στὸ λίκνο τὸν πρώτον χρόνον. Ἐμενα φυλακισμένους στὴ βίλλα μου, γιατί εἶχα ἀποφασίσει νὰ μὴ τὴν ἀφήσω καὶ νὰ μὴν πάω νὰ κλειστῶ στὸ θλιβερὸ χωριονάτικο σπίτι μου τοῦ Ρουέν... Ἀπὸ τὴν κάμαρά μου ποὺ τὴν ἄφρινα ἐλάχιστα, ἐβλεπα τὸ λήθαργο αὐτὸ τῆς ἐξοχῆς ποὺ καθρεφτιζόταν τόσο κολὰ στήν καρδιά μου, ὅσο καὶ στὰ μάτια μου. Τὴς κρῆες σεληνώφειστες νύχτες ἡ τὰ γλωμά ἀπογεμῆματα, μόλις ἄουγα ἕνα θρόσιμα, ἀνατηδούσα: μοὺ φαίνονταν πὸς ἄουγα τὸ βῆμα τῆς γιαιγιάς μου ἡ τὴ φωνὴ τῆς θείας μου.

Κατὰ τὸ μέσα τοῦ Φεβρουαρίου, ἡ βροχῆς ξανάχισαν, μὰ βάστηξαν λίγο. Σαφρῆκα ἔπειτα, ὁ ἀνεμὸς δυνάμωσε, καθάρισε τὸν ὄρανο καὶ ὁ ἥλιος ἔλαμψε στὴ γωνιῇ γῆ, ἐπάνω στὰ γυμὰ δένδρα, ὅπου τὰ πουλιὰ, ξεγελασμένα ἀπ' τὴν πρῶση αὐτὴ ἀνοιξι, προσπῆθησαν νὰ τραγουδήσουν. Κι' ἐγὼ ἐπίσης περιέμενα λαχταρῶντας τὴν ἐπιστροφή τῆς ἀνοξείας, τὸ ξανάνωμα τῆς γῆς.

Μιὰ Κυριακῆ, ἔγραφα στὴν Βαλεντίνη:

«Ἡρθε ὁ καλὸς καιρὸς. Μπορεῖτε νὰ ξαναγυρῆσετε».

Κ' ἐξείνη μοὺ ἀπάντησε:

«Ἐτοιμάζουμε τὴς ἀποσκευές μας. Τὸ Σάββατο θὰ εἴμαστε στὸ Ρουέν». Καὶ μοὺ ὑποδείκνυε τόσο ἀσχετῶς τὴν ὥρα τῆς ἀφίξεώς της, ὅστε κατὰλαβα διὰ μὲ περιέμενε νὰ τὴν ὑποδεχτῶ στὸ σταθμὸ.

Τὴν Παρασκευὴ τὸ βράδυ, ἔμεινα πολὺ ἀργὰ στὸ παράθυρό μου, ὄνειροπολόντας καὶ κινεζίζοντας τὸ λάζκο. Ἦταν ἡ πῶ γλυκαὶ ἀνοξιάτικη νύχτα ποὺ εἶχαμε ὅς τότε. Ἡ γλώκα τῆς ἔμεινε μέσα μου καὶ σὸρότιζε μιά γαλήνια ἐνεργητικότητα.

Σὲ τέτοιες στιγμές, βλῆπει καινὴ τὴ ζωὴ ἀπὸ πρῖν, ἡ τοῦλάξιστον νομίζει πὸς τὴ βλέπει νὰ ξετυλίγεται μὲ τὴ λεια εὐθύτητα ἑνὸς μεγάλου ὀρόμου. Μοὺ φαίνονταν πὸς μάντευα τὴ δική μου, γαλήνια καὶ χωρίς ἐπεισόδια, σὰν τὴ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἔπειτ' ἀπὸ δοκιμασίαις ἀσχετῆς γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὸ ἀποτρεβήμα τὸν αὐτὸν κόσμο, συγκεντρώνεται ἐπὶ μιὰ ἀναμνητὸν τὸ θανάτου γεμάτη ἀποφορία.

Δὲν ἀνεκάλυπτα στὸν ἑαυτὸ μου καινιὸ φιλοδοξία. Ἡ ἀλήθεια δὲ εἶνε διὰ δὲν εἶχα ποτὲ μὴν ἐπιδοξέξες. Ἡ συναισθησι διὰ ἄλλοι θὰ ἔκαναν εὐκόλα καὶ καλύτερα ἀπὸ μένα διὰ θὰ ἔκανα ἐγὼ καταβάλλοντας ὅλες μου τὴς δυνάμεις, μ' ἔχε ἀπομακρῖνει πάντα ἀπ' τὴν προσπῆθεια καὶ ἡ ἀσχυλίαις μου ἦταν τέτοιαις ποὺ ὅλες ὁ κόσμος θὰ μπορούσε νὰ τὴς κἀνῃ: διάβασα, καταγιόμενον μὲ τὴ γῆ καὶ προσπαθούσα νὰ λίγο-στέψω γύρω μου τὸν ἀριθμὸ τὸν δυστυχισμένων... Ἐκανα ἐπίσης τὸ σχέδιο νὰ γράφω γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου τὴν ἱστορία τῆς περιόδου ἐκείνης τῆς ζωῆς μου ποὺ, χωρίς νὰ εἶνε ρωμαντικὴ, ἀποτελοῦσε τὸ ρωμαντίσμο μου. Ἐτσι ἡ ἐνεργητικότης μου εἶρασε κάποια τροφὴ γιὰ νὰ καινωποισθῆ. Νόμιζα ἐπίσης διὰ ἡ ἀνάγκη, ποὺ ἐνοιῶθα γι' ἀγάπη, θὰ καινωποιστεῖτο κι' αὐτὴ ἀπὸ τὴν παρουσία τῆς Βαλεντίνης. Ἡ φίλη μου προσπολοιοῦσε γιὰ μένα τὴ μόνη ἀξιοπῆλητη ἀγάπη: αὐτὴν ποὺ πάει στὸ πνεῦμά. Γιὰ τίποτα στὸν κόσμο δὲν θάθελα νὰ ξαναχίσω τὴς ὄρες ποὺ εἶχα περάσει μαζὺ μὲ τὴ Μαρία-Τερέζα. Μὰ ἔκανα ὀπόσους στὸν ἑαυτὸ μου ν' ἀπολαύσω βαθεῖα αὐτὸ τὸ ἀγαθὸ τῆς ψυχικῆς φιλίας, χωρίς σαρκικῆς συγγιησίαις, χωρίς χαμένα χάρια, ὁμοῖα μ' αὐτὴ

Κάθε τόσο, κίτταξα τὴν κἀνήν τοῦ περιστρεφῶν μου...

Ένας Έρωτευμένος

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

πού μ' έβον: με τη Βαλεντίνη το περασμένο φθινόπωρο. Καθώς δέ εκείνη τη νύχτα, είχα — ή νόμιζα πως είχα — μιιά σπάνια διανοητική διαύγεια, ζήτησα να προσεγγίσω ένα πρόβλημα που ως τότε το είχα παραμερίσει. Κι' είπα μέσα μου: «Είνε πιθανότατο ή Βαλεντίνη να χηρέψη σε λίγο. Θα είμαστε ακόμα νέοι κι' οι δύο. 'Αν της ζητήσω να με παντρευτεί, δεν θα με άποχρούσι». Είνε άνικα να λυπηθεί έναν άνθρωπο που αγατά... θα μου δώσει λοιπόν το χέρι της...». Και άρχισα να φαντάζομαι πως είμαστε παντρεμένοι κι' ανάγκαζα το πνεύμα μου να πλανιέται γύρω άπ' αυτό το όνειρο. Φανταζόμουν το γάμο στην εκκλησία, την επιστροφή μου με τη συζύγου μου στο σπίτι μου, τη μοναξιά μέσα στην κάμαρά μας, όπου θ' άγχαλάσα αυτό το λυγερό σώμα με τους πέλλους και με το νυφικό φόρεμα... Μά δέν μπορούσα να όνειροποιήσω τίποτε πιο πέρα άπ' αυτό: ή φαντασία μου έξεγειόταν. Φανταζόμουν πάντα τη Βαλεντίνη μου άγνη και άπαρρησία, με το κορμάς της έρωτικά κλειστό, κάτι σαν μιιά μοναχή... Μου φαινόταν πως θάβλεπα ένα έγκλημα άν παρούσα στις τρέλλες του έρωτος αυτή τη γυναίκα, της όποιος ή άγνότης, το ήμισυ να πώ, ήταν λόγος ύπαρξους, ή όποια έχει διασχίσει παρθένος το γάμο. Αυτό το αίσθημα μου πλημμύρισε την καρδιά και ξεχείλισε σε μιιά κραυγή, ή όποια ξεφύγε από τά χείλη μου: «Όχι! Δέν θα την παντρευτώ...». Και ξανάφερα τη σκέψη μου σε όνειρα λιγώτερο έντασης, στην άβρανη μέρα που θα ξανάβλεπα τη φίλη μου, που τά μάτια της θα με ξανάβλεπαν, που τά χείρια μας θα ένωνόντουσαν. Φανταζόμουν τις έρωτικές που θ' αλλάζαμε χωρίς βία, χωρίς συγκρίνησι...

Μά ή ζωή κοροϊδεύει έμάς και τις προβλέψεις μας. Την άλλη μέρα, καθώς έκοβα βόλτες μέσα στο σταθμό, περιμένοντας το τραίνο του Παρισιού, δέν ξανάβρισκα πια τη γαλήνη της έλπίδας που είχα λικνίσει τό όνειρό μου μέσα στο ήσυχο περιβάλλον του άτακμένου Πουά... Μιά άνησυχία έθιξε με τα μάτια μου, δέν έβρω πούδ προσησθήμια σκοτεινών δυστοχιών, δέν έβρω ποιάς φόβος χωρισμών προσχών... Ποτέ τά θεμέλια στα όποια λογάριζα να στερεώσω στο μέλλον τη ζωή μου δέν μου φαινότανσαν λιγώτερο σταθερά.

Είχα άποροφηρή άπ' αυτές τις σκέψεις, όταν ένας σιδηροδρομικός υπάλληλος άρχισε να τρέχει κατά μήκος της άποβάθρας του σταθμού, φωνάζοντας: «Ήισο, κείριοι!» Συγχρόνως, κάτω άπ' το τούνελ, φάνηκε ένα μεγάλο κύμα φως που έτρεχε προς έμάς. Ή γραμμές δροσίνοντο. Το τραίνο του Παρισιού είχε φτάσει.

Το τραίνο σταμάτησε, ένώ τά φωνία του έτραζα: σιγνήρι. Σχεδόν άμέσως είδα να βγαίνει άπο ένα βαγόνι μιιά κοπέλα γυναίκα, ή μιόντα της Βαλεντίνης. Ήμουν τόσο ταραχμένος ώστε δέν τολμούσα να πλησιάσω, από το φόβο μήπως μου κοπι ή φωνή και δέν μπορούσα να μιλήσω. προδίδοντας έτσι τη συγκίνησι μου. Μά όταν μάντεψα τη Βαλεντίνη από μιιά πτυχή του άνοιχτοχώρου φορεμάας της που φάνηκε στην άνοιχτή πόρτα του βαγονιού, δέν υπόρρεσα πια να κρατηθώ. Έφρεσα προς αυτήν και σε μένα στρογγυλεσε για να κατέβη κάτω.

Ποιά λόγια αλλάξαμε εκείνη τη στιγμή, δέν έβρω ούτε έγω ό ίδιος. Δέν θυμώομαι παρά τον κλονισμό που δοκίμασα στην ψυχή μου καθώς αντίκρουσα τη Βαλεντίνη. Τα μάτια μου την τόλξαν όλόκληρη κι' έκανα άμέσως αυτή τη σκληρή σκέψη: «Δέν είναι πια ή ίδια».

Και όμως ήταν ή ίδια... Το κορμί της, τά μάτια της, ή κινήσεις της, το πρόσωπό της άκόμα, ήταν το ίδια. Μά αυτό το κάτι που είναι ή αντανάκλασις της ψυχής είχε αλλάξει. Είχε παύσει στο κορμί και στο πρόσωπο. Ή έπιδεμίδα της είχε πάρει το ψήσιμο του ήλιου της Μεσογείου. Τα μάτια της πού τά γνώρισα πάντοτε θολωμένα από δάκρυα πρόσφατα, έλαμπαν άλλοοοτα. Είχε τηρήσει στην άποβάθρα άνάλαφρη σαν μικρή μαθήτρια. Άμέσως κατόπιν, τό «Καλημέρα!» της μιόάνοιξε, ένα γέλιο, τά κατακόκκινα χείλη της πάνω άπ' τά

μικρά της δόντια. Κι' ένώ διευθυνόμαστε προς την έξοδο του σταθμού, όπου περιέμεναν ή άποσκευές, αλλάξαμε κομμένες κουβέντες, ασερτόησμον μ' ατόγνησι: «Πόσο έχει αλλάξει!»

Ό κ. Ντυσατέλι έφτασε εκείνη τη στιγμή κι' άνέβηκαν κι' οι τρεις στο άμάξι τους. Έπέμεναν να με πάρουν μαζί τους για να πραγματοποιήσω στον πόρνο. Μά είχα άνάγκη να μείνω μόνος κι' άρνήθηκα. Όταν έφταν, άφοδ προηγουμένως ή Βαλεντίνη μου έρωψε μιιά έπιτημητική ματιά, ξαναγύρισα στην έλαία. Ήμουν τρομερά θλιμένος και ζητούσα τις άφορμές αυτής της θλίψεως. Μήπως έφταγε ή διασάφεια μου που έρωφισα τη Βαλεντίνη θεραπευμένη, ένώ έγω είχα ύποφέρει κατά τη διάκριση του χωρισμού μας... Μήπως έφταγε ή φρίκη μου γιατί είχα αλλάξει; Δέν έβρω... Έμεις οι ίδιοι άποτελώμε για τους έαυτούς μας ένα όδυνηρό μυστήριο. Άρνηοντας τους Ντυσατέλι, τους είχα ύποσχεθή να πάω να τους δω την επομένη. Όταν πήγα, βόηκα τη Βαλεντίνη στο πάρκο. Με περίμενε κι' είχε βγή για με ύποδεχθή. Περισσότερο άκόμα από την προηγουμένη μέρα, μου έκανε έντυπωσι ή αντίθεση αυτής της νέας γυναίκας που ήταν γεμάτη δροσιά, ήγια κι' έθιμια με τη Βαλεντίνη τη σοβαρά και την πονεμνή, της όποιος διατηρούσα την άνιμηση. Τίποτε δέν είχε άπομείνει άπ' τις κομραμένες πόδες της του παρελθόντος, από τά μισοχαμωμένα της που άμέσως έβόθωναν... Είχα προστά τά μάτια μου ένα καινούργιο πλάσμα του όποιου ή συντροφιά, τά βρέματα και τά λόγια με ταράζαν. Άκόμα κι' οι τουαλέτες της ήσαν τώρα διαφορετικές. Φορούσε ένα φόρεμα από άνοητοχώμιο κομμάρι που άφανε να φαινόταν ή γραμμή του στήθους της και του κορμιού της... Όλ' αυτά με τάραζαν και κοδύθαν μιιά έπιθυμία να κλάψω... ναι, να κλάψω σαν παιδί που ζητούσε... Αδμή ή νεαρή γυναίκα, ή τόσο ζωηρή και τόσο έπιθυμη δέν μπορούσε να ταυριάζει με τό πληρωμένο και πονεμνό πλάσμα που ήταν άλλοτε.

Είχα τη σκληρότητα — ή την άδυναμία — να την άφήσω να δή τη ζήλια μου και την άπογοήτεσι μου. Ή στάσι μου ήταν τόσο ψυχρή, άπαντόδια με φράσεις τόσο ζερές και σύντομες στις στοργικές έρωτικές της για τη ζωή μου κατά τη διάρκεια της άπουσίας της, ώστε, σιγά σιγά, έβασα κι' αυτή την έπιθυμία της. Ένοιωθα μιιά λοχηρή άναποποίησι βέλοπτας από τό άγαπημένο πρόσωπο να σκοτεινιάζει, τά μάτια της να θολώνουν όπως άλλοτε και συγκρατημένοι στενωμοί να τάραζον το στήθος της και τά χείλη της.

Είχαμε πάρει μηχανικά, τη δεινροστομία που οδηγούσε στο περύτερο του παρκου. Στη μέση του δρομιου, καθώς βαδίζαμε πλάι πλάι χωρίς να μιλάμε, ή Βαλεντίνη στάθηκε και μου είπε θλιβερά: — 'Αν θέλεις, γυμώμε πίσω... — Ναι, της άπάντησα. Είμαι λίγο μισακτικός... Θα πάς άφήσω... Ξαναγυμώσαμε, βιάζοντας το βήμα μας. Κοχούσαμε μπροστά στον πόρνο. Τα χείρια μας πούδ άγγίξαν τό ένα το άλλο.

Έφραγα, πλημμυρισμένος από μίσος και περιφρονησι για τον έαυτό μου. Μά σε μιιά σκοτεινή γωνία της καρδιάς μου ένιωθα εύχαρίστησι, γιατί ασερτόησμον: «Τώρα ΕΚΕΙΝΗ κλάει έξ' ατίας μου...» Γιατί λοιπόν πρέπει να κάνω να ύποφέρουν αυτοί που μ' αγαπούν;

... Πέρασα δύο μέρες φοιχτές, δύο μέρες άκατανίκητης θλίψεως κι' άηδίας για τη ζωή, κατά τις όποιες σκέφτηκα για πρώτη φορά την αυτοκτονία. Δέν υπάρχει βασανιστήριο πιο τρομερό άπ' αυτή τη σκέψη: «Αγατά μιά γυναίκα και μ' αγατάει... Όστόσο της σπαράζω την ψυχή και νοιώθω ότι δέν μπορώ να κάνω διαφορετικά...» Την Κυριακή τό βράδυ, έλαβα μιιά έπιστολή της Βαλεντίνης, στην

Είμαστε καθισμένοι στο μεγάλο καναπέ...

οποία μου έγραφε.

«Αγαπητέ μου φίλε, τι γίνεται. Ή προχθεσινή επίφυλακτικό της σας, ή μελαγχολία σας δεν ήταν λοιπόν ένα καπρίτσιο περιστατικό; Τι σας έκανα; Γιατί μ' αφήνετε στην άβυσσότητα; Δεν ξέρω αν είστε άρρωστος ή αν εγώ ή κανένας από τους δικούς μου σας ψύχρανε... Συναγυρίστε εδώ και δώστε μου μια απόδειξη της φιλίας σας, άνοιγοντάς μου την καρδιά σας. Δεν θυμάστε λοιπόν ποιά τής έκμισθηρέσεις μας τού φθινοπώρου;»

— Στριφογύρισα επί πολλή ώρα τού χαρτί της επιστολής ανάμεσα στα δάχτυλά μου. Γιατί μόλις τού έλαβα άνατριχίλασα όλόκληρος; Γιατί τού έφερα στο στόμα μου και τού έφριξα στα χείλη μου, τά όποια ώστόσο έλεγαν συγχρόνως: «Όχι! δεν θά πάω!»

Απάντησα ότι ήμουν άδιάθετος, ότι δεν έβγαίνα από την κάμαρή μου κι' ότι θά πήγαινα στον πάγο μόλις γινόμουν καλά. Ο ύπηρετής μου πήγε την επιστολή μου. Όταν ξαναγύρισε τόν ρώτησα αν είχε δη τή Βαλεντίνη.

— Μάλιστα, κύριε, μου άπάντησε. Τής έδωσα την επιστολή σας στα ίδια της τά χέρια. Τή διάβασε μπροστά μου, μέσα στη βιβλιοθήκη.

— Και δεν σ' ελε τίποτε;

— Τή ρώτησα: «Ή καρδιά δεν θά μου δώσει άπάντηση;» Κι' εκείνη τότε μου έλεπε: «Όχι φίλε μου... Καλά!»

— Ασφαλώς, δι' αυτά ήσαν πολύ φρονικά και δεν μπορούσα νά περιμένω τίποτε από τή νέα γυναίκα. Ωστόσο, όταν ό ύπηρετής μου βγήκε έξω, μου φάνηκε πως όλα γερμιζόντουσαν όλόγυρά μου: ψιθύρισμα: «Πάει... πάει... τελείωσαν όλα...» Κι' ένοιωσα τά χείλη μου νά σφιγγονται από τή συγκίνηση... Σωριάστηκα σέ μία πολυθρόνα... Όρες όλόκληρες πέρασαν... Ή σκέψι: «Όλα τελείωσαν...» μέ κρατούσε ύπνωτισμένο. Και δεν έπαυα νά κλαίω...

Κάθε τόσο, κύτταξα τή νάνη τού περιτρόφου μου πού τ' άνα σ' ένα τραπέζι μπροστά μου, και τά λόγια τού Βερθέρου έρχόντουσαν στη σκέψι μου: «Νά τού κλειδί της φυλακής σου...»

VII

Έφαγα σάν ένας καταδικασμένος σέ θάνατο, χωρίς νά ξέρω τί κάνω. Έπειτα άρχισα νά πλανιέμαι μέσα στό πάγκο, πού τού σκέπασε τού σκοτάδι. Σταματούσα μπρός σέ κατάμαυρα νερά τής λίμνης του και σκεφτόμουν: «Τό νερό έχει δύο μέτρα βάθος... Θά μπορούσε κανείς νά πνιγί...»

Έξαφνα άκουσα νά με φωνάζουν:

— Κύριε! Κύριε!

Γύρισα πίσω κι' είδα τόν ύπηρετή μου!

— Κύριε! έλεπε λαζωνισμένος. Ή ύποκυβισμα Σαιν—Ζερύ έινε στο σάλλο... Έπιθιμεί νά σας μιλήση.

Ή καρδιά μου άναπήδησε από χαρά, από φόβο, δεν ξέρω.

— Καλά τού άπάντησα. Έρχομαι...

Τρέξα νά τής τού πής...

Ο ύπηρετής μου άπομακρόνηθε τρέχοντας. Έμεινα μερικές στιγμές άκίνητος. Ήερα πως ή Βαλεντίνη ήταν ρομαντική. Μά ποτέ δεν τήν θεωρούσα ίκανή νά κάνει ένα τόσο τρελό διάβημα: Νά 'ρθή μόνη της, τή νύχτα, διασχίζοντας τήν έρημη έσοχή, στό σπίτι ενός νέου.

Αργά, διευθύνθηκα πρós τού σπίτι. Περνώοντας μπρός άπ' τήν χαρκελλόπορτα διέκρινα τά δύο φανάρια ενός άμαξιού πού περιμένα. Ή Βαλεντίνη, λοιπόν, είχε 'ρθή μέ άμαξί. Αυτό μέ καθηούσασ κάπως, γιατί φοβόμουνά μπρος είχε κάνει τόσο δρόμο πεζή.

Όταν άνοιξα τή πόρτα τού σαλονιού, είδα τή νέα γυναίκα όρθια πλάι στό τζάκι.

Δεν κινήθηκε καθόλου. Τότε κι' εγώ διευθύνθηκα πρós αυτήν τραυλίζοντας:

— Αγαπητή φίλη... Τι άπρονουσία!... Πώς μπορούσατε και τού κάνατε αυτό;

Έκείνη έσπρωξε έλαφρά τά χέρια πού τής άπλωνα και μου άπάντησε:

— Α! φίλε μου! Πόσο άσχημα έξερτε ν' αγαπάτε; Δεν μαντεύετε γιατί ήρθα...

Συναισθάνθηκα τή αισθηματική μου κατωτερότητα και πόσο μάταιο ήσαν οι φόβι μου γιά λογαριασμό της.

— Συγγνώμη, ψιθύρισα, ξαναπαύοντας τού χέρι της πού, αυτή τή φορά δεν τού τράβηξε, και φιλονίκτας το. Έχετε δικιο... Μά ό κόσμος έινε κακός κι' ένδιαφερόμαι γιά τή φήμη σας περισσότερο από τήν έντυχία μου.

Έκείνη κούνησε τού κεφάλι της και έλεπε:

— Μή φοβάστε. Είμαι σίγουρη γιά τόν άνθρωπο πού μ' έφερε έδώ. Δεν ξέρουν τίποτε στο Σαγιάρ. Δεν έινε ή πρώτη φορά άλλωστε πού μου ήρθε ή ίδιοτροπία νά βρω μόνη μου έξω τή νύχτα. Έσεις

είστε σίγουρος γιά τούς ύπηρετές σας;

— Ναι.

— Έ, τότε αυτό τού διάβημά μου, αυτή ή τρέλλα, αν θέλετε, δεν θάχει δυσάρεστες συνέπειες... Και τώρα, φίλε μου, καθήσατε κοντά μου σ' αυτό τόν καναπέ και πέστε μου αν πραγματικά είστε άρρωστος.

Έγώ ύπάκουσα:

Ξαναβλέπω αυτή τή σκηνή: Είμαστε καθισμένοι στο μεγάλο καναπέ τώρα Άμπιρ, χωρίς νάγγιξη ό ένας τόν άλλο, μέσα στο μισσοκάταδο τού δωματίου.

Ντροπέμουν γιά τού άνανδρο φέροισμό μου και γιά τά ψέματά μου τών τελευταίων ημερών.

— Ναι, ναι, έχετε δικιο! φώναξα. Είμ' ένας κακός φίλος! Δεν αξίζω τίποτε! Δεν ήμουν άρρωστος, όχι!... Δεν ξέρω ούτε εγώ ό ίδιο γιατί άρνήθηκα νάρθω νά σας δώλ... Έίερα πως θά σας έκανα νά ύποφέρετε κι' αυτή ή σκέψι μ' έσπρωχνε νά λέω ψέματα. Είμαι σκληρός, τού βλέπετε... Δεν πρέπει νά μ' αγαπάτε...

Έκείνη έμεινε μία στιγμή σιωπηλή κι' έπειτα έλεπε μέ φωνή πούλ οιαγνή:

— Δεν μπορώ νά μ' αγαπάω!

Τότε εγώ καθώς είχα ξαναπαίσει τού χέρι της, τού έφερα στο μέτωπό μου πού έκαιγε.

— Φίλε μου, έξακολούθησε ή Βαλεντίνη μέ μικρές κομμένες φράσεις, μήν ξανακάνετε αυτό πού κάνατε τής τελευταίες ήμέρες. Γιατί νά μ' βασανίζετε; Δεν μπορούμε νά χαρίζουμε ό ένας στον άλλο τήν έντυχία; Δεν μπορείτε νάχόραστε πάλι νά μέ βλέπετε καθε μέρα, όπως τού φθινοπώρο; Α! τού ξέρω πως δεν είμαι γυναίκα πού θά μπορούσε νά αντίναστασήσιν αυτές πού γνωρίσατε στο Παρίσι. Έγώ δεν έχω καθόλου πνεύμα... Δεν έχω παρά μόνο τήν καρδιά μου, τή φτωχή μου καρδιά... Μά σας αγαπώ... πολύ.

Γιατί μερικές λέξεις, έτσι ταιριασμένες καθώς έινε μεταξύ τους, δονούν καλύτερα, από τις άλλες τίς βαθείες χορδές τής ευαισθησίας μας; Ή φράσι: «Δεν έχω παρά μόνο τήν καρδιά μου, τή φτωχή μου καρδιά...» μ' έκανε νά πονέσω σέ νά μέ τρώψι σε μαζαίρι. Όλ' ή νευρική υπερένταση πού μέ τάρσασ δύο μέρες τώρα, ξέσπασε σέ μία δυνατή κρίσι. Σωριάστηκα μπρός σέ πόδια τής Βαλεντίνης και γέμισα μέ φιλήματα και δάκρυα τά χέρια της πού τ' άσφιγγα μέσα στα δικιά μου. Άνάσσινα τή μυρωδιά τών ρούχων της, χτυπούσα τού μέτωπό μου σέ γόνατά της, κι' αυτά τά δάκρυα, αυτές ή μυρωδιές, αυτά τ' άγγίγματα προαλούσαν σέ μένα τού πιο δυνατό ξέσπασμα ευαισθησίας πού έννοιωσα ποτέ μου...

Έκείνη ψιθύριζε, ταραγμένη:

— Φρέν... φίλε μου... τί έχετε...

— Έσχυσε από πάνω μου και προσπαθούσε άπαλά ν' άνασκήσση τού κεφάλι μου, όπως έκανε άλλοτε ή Μαρία—Τερέζα. Είδα τού γοητευτικό τού πρόσωπο κοντά στο δικό μου και ψιθύρισα:

— Τι έχω, Βαλεντίνη... Σας αγαπώ... Σας αγαπώ πούλ περισσότερο άπ' ότι φανταζόμουν... Αγαπώ τήν καρδιά σας και τού πνεύμα σας, αγαπώ τήν όμορφιά σας... Α! άφήστε με νά σας κυττάξω!... Είστε ό-

ραία σάν τήν άγνότητα τήν ίδια... Τά μάτια σας έινε θειά! ή καρδιά σας ύπέροχη!... Κ' εγώ σας έκανα νά ύποφέρετε! Α! θά ήθελα τά πάντα νά χαθούν όλόγυρά μου κι' εγώ μαζί τους, έπειτ' από τή σύγνομη πού σας ζητάω και πού δεν θά μου τήν άρνήθητε!...

Έσχυσε μέ μέτωπό της στο κοίφωμα τού όμου μου και ψιθύρισε, άναστενάζοντας:

— Ω! νύ, σας συγχωρώ...

Τότε ζύγωσα τά χείλη μου στον τράχηλό της πού ή άσπράδα τού έλαμπε άμυδρά μέσ' άπ' τού άνοιγμα τού κορσά...

— Ω! λόγια! πού νά βρω λόγια γιά νά έκφράσω τή γοητεία αύτού τού πρώτου φευγαλέου φιλήματος!

Πώς ήταν δυνατόν νά έζησα τόσοσ μήνες κοντά της, χωρίς νά μου έρθη ό πειρασμός νά κάνω αυτό πού έκανα, νά τή νομίσω δικιά μου, μέσα στην άρχαία μισοκινήση...

Έκείνη άνασκήσασε λίγο τού κεφάλι και προσπαθώντας νά μου έστ' φήνη, τραύλισε μέ φωνή πού πέθανε:

— Φρέν, έσπλαγνίσου με!

Ένοιωσα τότε νά πλημμυρίζη τόν έαυτό μου μιά από τις τρέλλες αυτές τής θυσίας, τού αισθηματικού ήρωισμού πού κάνει καμιά φορά, τούς έσρατάς νά πεθαίνον μαζί!

Σηκώθηκα.

Ή Βαλεντίνη κύτταζε και' εύθειαν μπροστά της.